

Malá kuchyňa na veľké delikatesy

TEXT: Erika Kuhnová
FOTO: Dano Veselský

Malá kuchyňa a veľká rodina – situácia rozhodne nie ojedinelá a rozhodne nie jednoduchá. Alica je navyše domáca pani, ktorá naozaj rada varí a skvele pečie, takže na priestore pre tieto bohumilé činnosti nikto z rodiny nemienil šetriť. Ako si s Aliciným kuchynským rébusom poradila architektka Lucia Hakelová? Predsa prakticky! Ako inak.

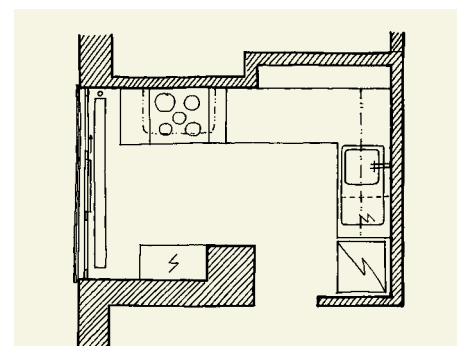
„Miestnosť nebola veľká, ale vedela som, že takýto priestor bude na prakticky a účelne vybavenú kuchyňu stačiť,“ hovorí architektka. „Musím potvrdiť že sa Lucii naozaj podarilo zariadiť ju tak, že je tu dosť miesta na všetko, čo pri varení potrebujem,“ dopĺňa ju majiteľka bytu. „Okrem toho, aj keď kuchyňa nemá veľkú rozlohu, na upratovanie je tu toho dosť. Ešte že nie je väčšia,“ dodáva s úsmevom.

Alica a Peter majú so svojím bytom veľké plány – bývajú priamo pod strechou a usilovne už pracujú na tom, ako k súčasným dvom izbám pripoja aj priestor v podkroví. Pod strechou bude časom spálňa a detské izby a malý byt, ktorý dnes mladomanželia obývajú, sa zmení na dennú zónu veľkého mezonetového bytu – obývačku, jedáleň a kuchyňu. Apropos – kuchyňa. Donedávna tu býval starší pán a jeho kuchyňa v štýle starého mládenca rozhodne nespĺňala ani predstavy novej gazdinky, ani nároky plánovanej veľkej rodiny. Veľká prestavba však bude potrebovať ešte veľa času, a aj dovtedy, kým byt nadobudne svoju definitívnu podobu a rozlohu, treba niekde variť.

Peter a Alica si nevedeli predstaviť svoje bývanie bez poriadnej kuchyne ani dočasne. Takže úloha bola o to komplikovanejšia – v byte pre dvoch vytvoriť kuchyňu pre štvorčlennú rodinu, ktorá sa neskôr harmonicky zapojí do fungovania rozšíreného bytu. Samozrejme, nebola to úloha pre Petra a Alicu, ale pre architektku.

Kuchyňa sťahovavá? Nie!

Životopisy starých bytov bývajú občas pestré. Zmienky o rôznych prestavbách možno často čítať z ich múrov a priečok. Aj na miestnosti, ktorá je dnes Alicinou kuchyňou, sa dalo vidieť, že kedysi bola viacerými, ešte menšími miestnosťkami (presnejšie záchodom a chodbičkou) – svedčili o tom niky

Pôdorys Alicinej kuchyne.

Aj keď výsledok vyzerá jednoducho, na ceste k nemu bolo potrebné vyriešiť mnoho problémov a premyslieť mnoho detailov.

v stenách, výstupky nosných múrov aj nerovný strop preťaťý prekladom. Ďalšie sťahovanie kuchyne z miestnosti do miestnosti zavrhol architektka hneď na začiatku: „Väčšia kuchyňa by teoreticky mohla byť v susednej väčšej miestnosti, ale musela som brať do úvahy aj

„Najjednoduchšie by bolo vybrať si skladačku z ponuky kuchynského štúdia, čo sa však nedalo,“ hovorí majiteľka bytu. „Tento priestor je výsledkom viacerých prestavieb z minulosti, takže to tu bolo samá nika, samý výklenok, žiadne pravé uhly, žiadne rovné steny,“ dopĺňa ju architektka. „Vidno to napríklad na pracovnej doske, ktorá sa mierne rozširuje. Tieto veci nedovolili použiť typizované prvky a museli sme siahnuť po nábytku na mieru. Iba tak sa tu dala vytvoriť naozaj praktická kuchyňa, ktorá by logicky a bezo zvyšku využila priestor.“ Zariadenie kuchyne sa preto odvíjalo od vnútorného vybavenia skriniek – vďaka moderným zásuvkám sa podarilo prakticky využiť aj hlboké priestory v nikách.

vzdialenejšie plány,“ vysvetľuje Lucia. „Časom by sa mala stať zo susednej izby, ktorá je dnes obývačkou, jedáleň. V nej bude aj schodisko na horné podlažie. Vedľa je veľká miestnosť, momentálne využívaná ako spálňa. S ňou sa do budúcnosti počíta ako s obývačkou. V súlade s plánmi do vzdialenejšej budúcnosti bolo teda jediné logické miesto na kuchyňu tam, kde bola aj predtým.“ Navyše, Alici kuchyňa v obytnom priestore nevyhovuje, takže bolo rozhodnuté – kuchyňa ostane tam, kde je. Treba už len do malej miestnosti dostať všetko potrebné. „Bolo to pre mňa také logické cvičenie, urobiť na takomto malom priestore kuchyňu pre rodinu – s dostatočnými úložnými priestormi aj s potrebnou plochou na prípravu jedla,“ usmieva sa architektka.

Vnútorňá logika

Steny kuchyne, poznačené prestavbami, obsahovali rôzne niky a výstupky, ktoré vzhľadom na jej veľkosť nemohli ostať ležať ladom. Architektka preto navrhla kuchynskú linku s rôznymi hĺbkami skriniek, vďaka čomu sa mohlo využiť maximum priestoru na odkladanie a na rozličné pracovné plochy. „Spodné skrinky, ktoré majú v jednej časti hĺbku až 90 cm, sa dajú prakticky využívať vďaka moderným plnovýsuvným zásuvkám. V skrinke s takouto hĺbkou by sa na bežné police veci komplikovane ukladali a ešte ťažšie vyberali,“ vysvetľuje architektka. „Preto sa zariaďovanie tejto kuchyne začalo od vnútorného vybavenia skriniek. Spolu s majiteľmi bytu sme vybrali značku Blum, ktorej ponuka zodpovedala našim

potrebám. Linku potom podľa môjho návrhu vyrobil presne na mieru stolár. Výroba na mieru bola potrebná aj preto, že v tejto miestnosti by ste pravý uhol hľadali márne.“ Aby sa získalo maximum úložného priestoru, siahajú horné skrinky linky trochu netypicky až po strop (i keď v tomto prípade o čosi nižší, než je obvyklé). Najvyššie police vyčlenila Alica na predmety používané len zriedka: „Aj slávnostnú polievkovú misu treba mať niekde odloženú, hoci sa používa len párkrát do roka,“ nezaprie svoju záľubu. „Musím sa síce postaviť na stolček, ale je to ešte stále použiteľná výška. Napokon, vo vstavaných skrinách sa aj takýto úložný priestor využíva celkom bežne. A má to aj ďalšiu výhodu – na horných skrinkách netreba utierať prach,“ dodáva Alica so smiechom.

Asi najviac potrápil Luciu roh linky: „Nad hornými skrinkami som dlho špekulovala a nakoniec som zvolila to najjednoduchšie riešenie – dvierka k sebe v rohu iba jednoducho dosadajú hranami, za nimi sú rohové police. Alica sem uložila veci, ktoré nepoužíva každý deň, takže dvierka neotvára často. Vnútro spodnej rohovej skrinky ešte nie je doriešené. Pôvodne sme uvažovali o otočnom karuseli, ale tu sa použiť nedal. Jednak pre veľkú hĺbku skrinky v tomto mieste (až 90 cm) a jednak preto, že situáciu komplikuje drez – drezová vanička a odpadové potrubie zaberajú v skrinke dosť miesta, a tak sa tu bežné systémy na sprístupnenie rohu neuplatnia. Toto je asi najtvrdší oriešok celej kuchyne a pre mňa námet na ďalšie rozmýšľanie,“ priznáva architektka. „Nakoniec tu zrejme budú v kúte police na čistiace prostriedky a vpredu pod drezom otvorené miesto na vedro a smetný kôš.“

Pri tomto detaile mala Lucia trochu ťažké srdce na stolára: „Nepresne zamerali roh, ktorý nie je v pravom uhle a potom sem nesadla pracovná doska. Rozširujúcu sa škáru pri stene musela prekryť masívna plastová lišta, ktorá je naozaj nepekným detailom. Omnoho čistejšia a grációznejšia by bola tenká škára, pokrytá nenápadným silikónom. To by však chcelo naozaj presné meranie a pomerne precíznu realizáciu. Práve jemné a precízne vyhotovené detaily dávajú interiéru niečo navyše, taký iný šmrnc. Toto je taká robota – takto to náhodou vyšlo...“ Nakoniec však architektka zmierlivo dodáva: „Ale inak som bola s prácou stolára spokojná.“

Pozornému oku tu iste neujdú precízne vyhotovené detaily, ako napríklad styky obkladovej dosky s mozaikou. „Riešenie detailov zabralo dosť času,“ ocenila môj záujem Lucia. „Zdá sa to jednoduché – použiť obkladacie profily – ale najstť tie správne chce trochu času. Dôležité je všetko vopred presne premyslieť, naplánovať a rozkresliť. Samozrejme, vecí sa môžu skončiť úspechom alebo pokazíť aj pri realizácii.“ V tomto prípade zvládli mnohé práce mladí majitelia bytu – napríklad takmer dokonale mozaikový obklad či plávajúcu podlahu. Dôvod bol jednoduchý: na malú zákazku sa im nepodarilo nájsť remeselníkov. „Môj muž je našťastie veľmi šikovný a precízny,“ chváli Petra Alica. „Aj inžinieri sa vedia postaviť k manuálnej robote,“ smeje sa. „Berieme to s humorom. Nakoniec, je tak trochu slovenská tradícia, urobiť si veľa vecí svojpomocne. Možno s tým rozdielom, že k nám neprišli známi a rodina pomáhať na dom, ale na byt.“

Prednosti bielej

Majitelia bytu majú radi tmavé drevo a spočiatku aj pokukovali po dyhovaných kuchynských linkách. Po rozhovore s architektkou však dospeli k názoru, že v tejto kuchyni si ho dovoliť nemôžu. Tmavá farba by totiž opticky ešte ubrala aj z toho mála priestoru, ktorý mali k dispozícii. Táto kuchyňa si žiadala pravý opak. „Od začiatku mi bolo

jasné, že do tohto malého priestoru musím vytvoriť niečo vo svetlých farbách,“ hovorí Lucia. „Veľa svetla a čo najsvetlejšie farby totiž dokážu navodiť dojem priestranosti,“ vysvetľuje. „Nakoniec som vybrala na linku biele striekané dvierka – takáto povrchová úprava je odolná a keďže sem veľkú časť dňa svieti slnko, dostane povrch dvierok poriadne zabrat. Ostatné plochy

– pracovná doska a mozaika na stene za linkou – by mali tvoriť len nenápadné pozadie pre rôzne ingrediencie, kuchynské náradie a všetky tie predmety, ktoré lemujú cestu k dobrému jedlu. Preto som vyberala z jemných prírodných odtieňov.“

Výhodu bielych dvierok ocenili majitelia kuchyne aj pri výbere spotrebičov – bielej kuchyni totiž pristane akýkoľvek biely pomocník. „Pôvodne sme uvažovali o vstavaných spotrebičoch,“ hovorí Alica. „Páčilo sa mi, že je to také čisté riešenie. Ibaže všetky boli omnoho drahšie než voľne stojace. Zdalo sa mi to úplne

nelogické – prečo by som mala dať toľké peniaze v podstate za rovnaký spotrebič a ešte zaplatiť aj za skrinku, do ktorej sa zabuduje, aj za dvierka... Navyše, vo vstavanej chladničke bolo omnoho menej miesta ako vo voľne stojacej, ktorá zaberá rovnaký priestor. To sme si v malej kuchyni rozhodne nemohli dovoliť. Lenže keď sme sa začali viac obzerať po obchodoch, zistili sme, že mnohé spotrebiče majú celkom fajn dizajn a do jednoduchej bielej kuchyne sa perfektne hodia. Tak sme radšej investovali do energetickej triedy A+. Je to také racionálne riešenie.“

Pozostatkom rôznych prestavieb bol aj hrboľatý strop, ktorý je dnes skrytý za zníženým podhládom. Na najvyššom poschodí sa tým (aspoň do rekonštrukcie podkrovia) zároveň vyriešil aj problém s nedostatočnou tepelnou izoláciou a letným prehrievaním. „Kuchyňa bola toto leto najpríjemnejšou miestnosťou v byte,“ potvrdzuje Alica. „Ďalšou výhodou je, že pôvodne pomerne úzka a vysoká miestnosť (je to starý dom a kedysi sa stavali miestnosti vyššie, než sme zvyknutí dnes) nadobudla príjemnejšie proporcie,“ dopĺňa Lucia. „Takže sme mohli urobiť horné skrinky linky až po strop. Aj vďaka netypicky vysokým skrinkám je tu dostatok úložných priestorov.“

Kuchynská linka: Prodan Interier
Kuchynské doplnky: IKEA
Kuchynské spotrebiče: Bosch, Electrolux, IKEA, Whirlpool
Keramická mozaika: Exstavmat
Laminátová podlaha: Baumax
Vodovodná batéria: Prespor
Posuvné okno: ALK Variant, kovanie Roto
Vonkajšie žalúzie: Somfy

K výhodám bielej linky patrí aj to, že jej pristanú odhalené biele spotrebiče. Majitelia bytu tak mohli vyberať z voľne stojacich variantov, ktoré bývajú lacnejšie. Vďaka radám architektky tak mohli investovať do vyššej energetickej triedy svojich spotrebičov a ušetriť na výdavkoch na energie.

Pôvodné francúzske okno nahradilo v novej kuchyni celkom netypické plastové. Jeho prvou zvláštnosťou je, že je posuvné – aby v malej kuchyni nezaberalo otváranie krídlo miesto. Druhou zvláštnosťou je spodný svetlík, ktorý sa u nás často nevidí. Tým sa elegantne vyriešil typický problém miestností s francúzskym oknom – kam s radiátorom. Pod oknom je preň logické miesto z pohľadu prúdenia vzduchu, navyše ho v tejto kuchyni nebolo kam inam umiestniť, pretože Lucia chcela využiť čo najväčšiu plochu miestnosti na linku a varenie. Stratí sa tým síce možnosť otvoriť francúzske okno na celú výšku, Alici a jej mužovi to však neprekáža. Veď ani predtým sa tadiaľto ďaleko nedostali – len k zábradliu vzdialenému niekoľko centimetrov.

„Šmudlikút“ ako kompromis

Aj keď kuchyňa vyzerá ako hotová, má za sebou len prvú fázu premeny – tak, aby tu mohla rodina fungovať do veľkej rekonštrukcie (a z veľkej časti aj počas nej a po nej). V rámci prestavby celého bytu by sa mala definitívne vybrať podlaha (bude rovnaká ako v susednej jedálni) a doriešiť stolovanie. Zatiaľ sú v kuchyni provizórne laminátové parkety, neskôr sa uvidí. Pri príležitosti konečnej prestavby je v pláne aj rozšírenie úzkych dverí do kuchyne tak, aby bol vstup pohodlnejší. Stena oproti linke, ktorá oddeluje kuchyňu od susednej miestnosti, je akýmsi

kompromisom – Alici tu chcela mať aspoň malé sedenie, teda miestečko, kde si človek môže trebárs vypíť kávu, Petrovi sa zasa zdala vhodná pre mikrovlnku, na ktorú sa inde v kuchyni nenašlo miesto (väčšina horných skriniek totiž nemá dostatočnú hĺbku). „Nakoniec som ustúpila mužovi. Nemám nič proti

V Aliciných predstavách bolo oproti linke miestečko, kde by si mohla posediť, vypíť kávu... Napokon toto miesto zaujala skrinková „veža“ s mikrovlnkou a stolovanie sa presunulo do susednej, ktorá je zatiaľ obývačkou aj jedálňou. Definitívne riešenie ostalo do budúcnosti. „Ale je to tu celkom praktické,“ ocenila nakoniec prednosti svojho „šmudlikúta“ Alici.

Hoci bola miestnosť nevelká, architektky mala za úlohu vytvoriť v nej kuchyňu, ktorá pri varení poskytne čo najviac pohodlia a čo najviac možností. „Domáca pani rada varí, preto som chcela miesto na varenie vytvoriť ako vo veľkej kuchyni. Niekomu by sa táto varná doska zdala zbytočne veľká, pre Alicu je to však dôležité miesto, tak som jej v tom s radosťou vyhovel.“ V pôvodnom návrhu mala byť varná doska uprostred skrinky a zároveň v ose s digestorom, čo pre nepresné zameranie nevyšlo. Pri meraní priestoru na skrinku s rúrou nebral stolár do úvahy digestor, na ktorý už bola pripravená elektrika. V hotovej skrínke sa tak síce nachádzali rúra a varná doska v strede, neboli však v osi s digestorom. Riešením bol kompromis. Elektrická inštalácia zabudovaná pod mozaikou sa posunúť nedala, museli sa teda prerobiť dvere. Nakoniec sú varná doska a rúra v osi s digestorom, nie sú však v strede skrinky. „Asymetria mi nevedí,“ hovorí architektka, „skôr je na škodu to, že skrinky po bokoch rúry nemajú štandardnú šírku, takže sa typizovanými výsuvnými košími nedali úplne využiť – je okolo nich viac voľného miesta, než treba.“

Pozostatok nosného múra, ktorý tu ostal po jednej z prestavieb, nebolo možné odstrániť. Vďaka zrkadlu aspoň iluzívne zmizne a stane sa aspoň menej viditeľným, ak už nie neviditeľným.

mikrovlne, je to praktická vec, ale vedela by som si ju predstaviť aj v jedálni,“ povzdychne si Alicia. „Aj tak sa využíva najmä na prihrievanie, tak by bola poruke...“ Alicia a Peter teda investovali do vstavaného spotrebiča a Lucia im oproti linke navrhla „vežu so šmudlíkútom“, ako ju pokrtila Alicia. „V podstate je to tu praktické – keďže túto časť nevnímam ako súčasť kuchynskej linky, zvyknem sem položiť všeličo, čo nechcem, aby mi zavádzalo,“ dodáva s úsmevom. Kuchyňa teda ostala bez miesta na stolovanie – jedáva sa v susednej miestnosti, ktorá je zatiaľ obývačkou aj jedálňou, časom z nej bude len jedáleň. Definitívne riešenie stolovania nakoniec zostalo ako úloha do budúcnosti. Lucia sa s ňou popasuje v rámci veľkej prestavby.

Ing. arch. Lucia Hakelová,
interiérová dizajnérka

„Odkedy som sa rozhodla pre profesiu architektky, lákala ma tvorba interiéru. Cesta k nemu priniesla mnoho nástrah, ale aj šťastia. Dnes už viem, aký je jeho význam. Napokon, smeruje k nemu i takmer celé úsilie stavebného priemyslu. Počas svojich štúdií som mala možnosť precestovať viacero krajín. Pri každej mojej ceste ale nechýbal prísľub návratu. Podobne ako pri vtáctve, ktoré sa sfahuje kvôli potravine. Interiér však nemá význam sám o sebe. Svoju pravú hodnotu nadobúda až vo väzbe na vonkajší svet. Na Slovensku, na rozdiel od iných krajín, viac inklinujeme k uzatváraniu sa. Kontakt s okolím vnímame skôr ako nevyhnutnosť. Prichádzame však o veľa! Skúsme si preto položiť otázku: Vieme si svoj život užívať naplno?“

www.luicahaquel.com
luica.haquel@gmail.com

Roto Patio

Sklopno-odsuvné systémy

Patio HKS 150 S/Z

Okenné a dverné technológie

